

Zásady využívání umělé inteligence na Mendelově univerzitě v Brně

1. Účel a rozsah

Cílem tohoto dokumentu je definovat stanovisko Mendelovy univerzity v Brně (MENDELU) k využívání umělé inteligence a stanovit pravidla pro její etické, bezpečné a transparentní používání při výuce, studiu, tvůrčí činnosti a výzkumu.

Zásady se vztahují na všechny typy výstupů vytvářených s podporou AI, zejména na:

- texty (seminární, bakalářské, diplomové, disertační práce, články, zprávy, prezentace),
- programové kódy a skripty,
- datové analýzy a výstupy z výpočtů,
- obrazové, audiovizuální a multimodální výstupy (grafika, fotografie, video, audio, animace),
- další materiály vzniklé v souvislosti s činností MENDELU.

MENDELU podporuje smysluplné, kritické a etické využívání AI jako moderního nástroje. Vyučující a vedoucí prací jsou vedeni k tomu, aby:

- jasně stanovovali pravidla použití AI v rámci předmětů, jednotlivých studijních úkolů nebo zadání pro studentské seminární a závěrečné práce, a to tak, že budou indikovat očekávanou míru zapojení AI nástrojů (viz bod 3. Způsoby použití AI ve výuce a při psaní studentských seminárních a závěrečných prací),
- zadávali úlohy podporující autentickou práci autora (práce s vlastními daty, průběžné výstupy, reflexe),
- studenty učili kriticky ověřovat výstupy AI.

Tyto zásady představují minimální rámec. Vyučující, garanti předmětů a vedoucí závěrečných prací mohou stanovit pro konkrétní úkol pravidla přísnější, která mají přednost před tímto dokumentem. Při stanovení míry zapojení AI nástrojů pro jednotlivé úkoly doporučujeme vycházet z bodu 3. Způsoby použití AI ve výuce a při psaní studentských seminárních a závěrečných prací.

Více informací o konkrétních AI nástrojích a o možném způsobu jejich využití naleznete na webové stránce [Knihovny MENDELU](#). Informace o dostupných licencích naleznete na webové stránce OIT tech.mendelu.cz.

2. Základní zásady využití AI

V této části jsou popsány výchozí principy, které je třeba uplatňovat při práci s nástroji AI, a to s ohledem na prevenci plagiátorství, úniku citlivých anebo důvěrných dat a fakt, že nelze volně pracovat s interními informacemi v prostředí AI nástrojů bez rizika jejich nekontrolovaného úniku a zneužití.

2.1 Etika a akademická integrita

V souladu s Etickým kodexem zaměstnanců, studentů a absolventů Mendelovy univerzity v Brně a Směrnicí rektora 2/2021 je třeba respektovat následující pravidla:

- jakékoli nekritické přímé přebírání části výstupu, který nevytvořil sám autor, je neetické, porušuje akademické standardy a je principiálně stejné jako tzv. ghostwriting,
- AI má být využívána jako nástroj podporující práci autora; její výstupy nesmí nahrazovat vlastní tvůrčí činnost, argumentaci, interpretaci výsledků či jiné klíčové části práce,
- použití AI musí být vždy transparentně přiznáno podle bodu 3.1 Způsob deklarování využití AI tohoto dokumentu; nepřiznané použití AI se považuje za porušení akademické integrity a může být posuzováno jako plagiátorství,
- autor přebírá plnou odpovědnost za veškerý obsah, který odevzdává, včetně částí vytvořených či ovlivněných AI,
- autor je povinen výstupy AI kriticky ověřit a upravit tak, aby byly věcně správné, opřené o relevantní zdroje a v souladu se zadáním.

2.2 Bezpečnost dat a právní rámec

Každý uživatel AI si musí být vědom rizik, která mohou nastat při práci s interními informacemi vkládanými do takových nástrojů. Z tohoto důvodu je nutné zajistit, že:

- při používání AI musí být dodrženy právní předpisy, zejména GDPR,
- při používání AI nástrojů musí být dodržena ustanovení [Směrnice rektora 2/2021: Prevence a odhalování plagiátů](#), především čl. 9 „Využívání umělé inteligence na univerzitě“,
- do volně dostupných AI nástrojů bez ochrany uživatelských dat, u kterých vztah mezi poskytovatelem a uživatelem není definován licenčním ujednáním (tzv. free nástroje, nástroje bez registrace) a [interních \(licencovaných\) AI nástrojů](#) je zakázáno vkládat osobní údaje, citlivé údaje, smluvní a interní dokumenty MENDELU či jiná chráněná data; více o kategorizaci dat viz webová stránka [Open Science centra](#),
- do interních AI nástrojů lze vkládat neveřejná výzkumná data a interní dokumenty MENDELU bez citlivých dat,
- při práci s daty třetích stran musí být respektována licenční a autorská práva (copyright, databázová práva apod.); při využití AI nástrojů zůstává zachována povinnost autora citovat zdroje a dodržovat licence.

3. Způsoby použití AI ve výuce a při psaní studentských seminárních a závěrečných prací

S ohledem na šíři možného využití AI ve vzdělávacích aktivitách, při plnění studijních či projektových úkolů nebo při psaní studentských seminárních a závěrečných prací či bakalářských projektů se míra zapojení AI do studijního nebo tvůrčího procesu může lišit. Je záhodno, aby vyučující předmětu, vedoucí práce nebo bakalářského projektu stanovil/a, jaká míra využití AI je pro daný úkol povolena, respektive očekávána. Možné stupně zapojení AI jsou poskytnuty v Tabulce 1.

Tabulka 1 Stupně zapojení AI

1	ŽÁDNÁ AI	Plnění úkolu probíhá bez jakékoli asistence umělé inteligence v kontrolovaném prostředí, ve kterém se studenti spoléhají výhradně na své vlastní znalosti, porozumění a dovednosti.¹ Použití AI není dovoleno v jakékoliv fázi plnění úkolu. Musíte prokázat své základní dovednosti a znalosti.
2	AI PRO PLÁNOVÁNÍ	AI může být použita pro činnosti před samotnou realizací úkolu, jakými jsou brainstorming, tvorba osnovy a úvodní rešerše. Tato úroveň se zaměřuje na efektivní využití AI pro plánování, syntézu a generování nápadů, avšak hodnocené úkoly by měly podtrhnout schopnost studenta takto získané myšlenky samostatně rozvíjet a dále zpřesňovat. Můžete využívat AI pro plánování, rozvíjení nápadů a prvotní rešerši. Váš finální výstup by měl jasně ukazovat, jak jste nápady získané pomocí AI dále samostatně rozpracovali a zpřesnili.
3	SPOLUPRÁCE S AI	AI může být využita k podpoře plnění úkolu, včetně generování nápadů, tvorby návrhů, poskytování zpětné vazby a dalšího zpřesňování výstupu. Studenti by měli kriticky posuzovat a upravovat výstupy navržené AI a tím prokazovat své porozumění dané problematice. Můžete využívat AI k podpoře konkrétních činností, jako je tvorba textu, zpřesňování a vyhodnocování vlastní práce. Veškerý obsah generovaný pomocí AI, který použijete, musíte kriticky posoudit a odpovídajícím způsobem upravit.
4	PLNÉ VYUŽITÍ AI	AI může být využita k plnění jakýchkoli částí úkolu, přičemž studenti aktivně řídí využití AI tak, aby byly naplněny cíle hodnoceného úkolu. Hodnocené úkoly na této úrovni mohou rovněž vyžadovat práci s AI jako s nezbytným prostředkem k dosažení stanovených cílů a řešení problémů. Můžete rozsáhle využívat AI v průběhu celé své práce, a to buď podle vlastního uvážení, nebo v souladu s konkrétními pokyny uvedenými v zadání. Zaměřte se na řízení využití AI tak, aby napomáhala dosažení vašich cílů, a zároveň prokazujte své kritické myšlení.
5	EXPLORAČNÍ VYUŽITÍ AI	AI je využívána kreativním způsobem k podpoře řešení problémů, generování nových poznatků nebo k vývoji inovativních řešení. Studenti a vyučující společně navrhnou hodnocené úkoly tak, aby zkoumali jedinečné způsoby využití AI v rámci daného studijního oboru.

¹ Není vhodné pro úkoly, u kterých nelze zajistit plnou kontrolu prostředí vč. psaní závěrečných prací.

		Měli byste využívat AI kreativním způsobem k řešení úkolu, případně spolunavrhovat nové přístupy společně s vyučujícím.
--	--	--

Volný překlad tabulky The Updated AIAS. Zdroj: PERKINS, Mike; JASPER, Roe; FURZE, Leon. 2025. Reimagining the Artificial Intelligence Assessment Scale: A refined framework for educational assessment. *Journal of University Teaching and Learning Practice*. 22(7). ISSN 1449-9789. <https://doi.org/10.53761/rrm4y757>

3.1 Způsob deklarování využití AI

V souladu s oddílem 2.1 Etika a akademická integrita je použití nástrojů AI nutné transparentně přiznat. Podrobný návod k možnému deklarování využití AI nástrojů ve studentských pracích je zveřejněn na webové stránce [Knihovny MENDELU](#). Zároveň ve všech situacích platí zásada, že obsah generovaný AI musí být vždy kriticky zhodnocen a náležitě upraven.

Jakýkoliv výstup, který vznikne při plnění studijních úkolů, a to včetně seminárních a závěrečných prací, by měl obsahovat prohlášení o použití AI nástrojů. Konkrétní způsoby možného řešení samotného deklarování jsou uvedeny v dokumentu [Deklarování využití nástrojů umělé inteligence ve studentských pracích](#).

3.2 Ověřování a posuzování studentských seminárních a závěrečných prací

Nástroje na detekci AI výstupů mohou sloužit pouze jako pomocný indikátor. Nejsou spolehlivé a samy o sobě nemohou být považovány za důkaz porušení akademické integrity.

Při podezření na neetické použití AI je primárním postupem odborná konzultace s autorem a ověření, zda rozumí obsahu práce, použitým metodám a výsledkům (např. ústní obhajobou, průběžnými konzultacemi, předložením podkladů a verzí práce).

Pokud podezření přetrvává, postupuje se podle příslušných vnitřních předpisů MENDELU.

Oponenti a vedoucí prací nesmí využít AI nástrojů pro vypracování posudků závěrečných prací.

4. Závěrečná ustanovení

Tyto zásady nabývají účinnosti dnem zveřejnění a nahrazují verzi ze dne 11. 5. 2023.

Dokument bude revidován nejméně jednou ročně s ohledem na vývoj technologií a legislativy.

V Brně, 13. 4. 2026

Připravil: OIT, ÚVIS

Vydal: prof. Ing Robert Pokluda, Ph.D., prorektor pro tvůrčí činnost a doktorská studia